

TREŚĆ

DZIEJE POLSKI ŚREDNIOWIECZNEJ DO ROKU 1333

1

Od Wydawców	25
Przedmowa (<i>Jerzy Wyrozumski</i>)	27
Wstęp (<i>Jan Dąbrowski, Roman Grodecki</i>)	33

Dzieje Polski do r. 1194

napisał Roman Grodecki

Literatura przedmiotu	39
-----------------------------	----

I. OKRES POGAŃSKI

Rozdział I. Polska pogańska	47
--	----

1. Stanowisko Polski wśród Słowian (48). – 2. Organizacja plemienna (49). – 3. Ustrój rodowy (50). – 4. Początki państw u Słowian Zachodnich (51). – 5. Geneza państwa polskiego (53). – 6. Rozsiedlenie plemion polskich (54). – 7. Państwka plemienne w Polsce pogańskiej (56). – 8. Podbój i zjednoczenie plemion polskich przez Piastów (61). – 9. Nastęstwo

tronu w Polsce (63). – 10. Pierwotny ustrój społeczny (65). – 11. Główne czynniki rozwoju społecznego (66). – 12. Drużyna (68). – 13. Stosunki gospodarcze (70). – 14. Wpływ organizacji państwowej na życie gospodarcze (71). – 15. Kult religijny w Polsce pogańskiej (72). – 16. Stosunki polityczne Polski pogańskiej z sąsiadami (74). – 17. Polityka wewnętrzna Piastów (74). – 18. Rezultaty tego okresu (75).

II. OKRES BOLESŁAWOWSKI

Rozdział II. Utwierdzenie niepodległości państwa w granicach narodowych 79

MIESZKO I (963–992)

1. Objęcie rządów przez Mieszka I (79). – 2. Pierwszy występ dziejowy Mieszka I (79). – 3. Tło walki z r. 963 (81). – 4. Domniemany układ Mieszka I z Ottonem I z r. 963 (lub 965) (82). – 5. Jomsborg i stosunki Polski z Normanami (83). – 6. Chrzest Mieszka i Polski (84). – 7. Znaczenie przyjęcia chrztu przez Polskę (85). – 8. Początki organizacji kościelnej w Polsce (86). – 9. Dalsze walki z Wichmanem (87). – 10. Najazd margrabiego Hodona w r. 972 (87). – 11. Zerwanie zależności od cesarstwa (88). – 12. Stosunek Mieszka I do Ottona III (89). – 13. Stosunki Polski z państwami skandynawskimi (89). – 14. Stosunki z Czechami (91). – 15. Utrata grodów czerwieńskich w r. 981 (92). – 16. Stosunki z Węgrami (92). – 17. Poddanie Polski papieżowi (93). – 18. Śmierć Mieszka I; charakterystyka jego rządów (94). – 19. Granice Polski Mieszkowej (95).

BOLESŁAW CHROBRY (992–1025)

20. Objęcie tronu i wojna domowa (95). – 21. Misja św. Wojciecha w Polsce i męczeństwo na ziemi Prusów (96). – 22. Znaczenie męczeństwa dla Polski (97). – 23. Zjazd gnieźnieński w r. 1000 (98). – 24. Kościelne znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego (99). – 25. Polityczne postanowienia zjazdu z 1000 r. (100). – 26. Stanowisko Henryka II wobec Polski (102). – 27. Początek wojny polsko-niemieckiej (103). – 28. Zajęcie Czech przez Bolesława Chrobrego (1003–1004) (104). – 29. Epilog wojny i pokój poznański (105). – 30. Odzyskanie strat (106). – 31. Interwencja św. Bruna (106). – 32. Układ merseburski z r. 1013 (108). – 33. Nowa wojna z Niemcami (109). – 34. Pokój budziszyński w r. 1018 (111).

- 35. Stosunki z Rusią i kijowska wyprawa w r. 1018 (112). – 36. Koronacja królewska Bolesława Chrobrego w r. 1024/1025 (113). – 37. Charakterystyka dziejowego znaczenia Bolesława Chrobrego (115).

Rozdział III. Katastrofa państwa i jego odnowienie 117

1. Charakterystyka okresu (117). – 2. Koronacja Mieszka II i pierwsze lata rządów (117). – 3. Początek wojny z cesarstwem (119). – 4. Wystąpienie Bezpryma (119). – 5. Najazd z r. 1031 (120). – 6. Zjazd w Merseburgu w r. 1033 i podział Polski (122). – 7. Zjednoczenie kraju i śmierć Mieszka II (123). – 8. Rządy Bolesława (Zapomnianego) (124). – 9. Wygnanie Kazimierza (124). – 10. Rozprzężenie państwa (125). – 11. Rewolucja społeczna i reakcja pogańska (125). – 12. Najazd Brzetysława w r. 1038 (126). – 13. Powrót Kazimierza (127). – 14. Stłumienie buntu Masława, księcia Mazowsza (128). – 15. Odzyskanie Śląska i stosunek Kazimierza do cesarstwa (129). – 16. Odbudowa Kościoła polskiego (129). – 17. Śmierć Kazimierza Odnowiciela (131). – 18. Bolesław Szczodry, zwany także Śmiałym (131). – 19. Utrata zwierzchności nad Pomorzem (132). – 20. Polityka zagraniczna Bolesława Szczodrego (132). – 21. Stosunek do Węgier (133). – 22. Stosunek do Czech i Niemiec (133). – 23. Reorganizacja Kościoła polskiego i stosunek do Grzegorza VII (134). – 24. Koronacja królewska w r. 1076 (135). – 25. Rządy królewskie Bolesława Szczodrego (136). – 26. Wygnanie Bolesława Szczodrego z Polski (137).

Rozdział IV. Rządy juniorów (1079–1138) 139

1. Utwierdzenie rządów przez Władysława Hermana (139). – 2. Rządy Sieciecha i emigracja polityczna w Czechach (140). – 3. Bunt śląski w r. 1093 (141). – 4. Znaczenie aktu legitymizacji z r. 1093 (141). – 5. Wojna domowa na Kujawach (142). – 6. Podział kraju między synów Hermana (143). – 7. Ponowny wybuch wojny domowej i upadek Sieciecha (144). – 8. Polityka zagraniczna Władysława Hermana (145). – 9. Śmierć Władysława Hermana w czerwcu 1102 r. (146). – 10. Zwierzchnie rządy Zbigniewa 1102–1106 (147). – 11. Wojna domowa i upadek zwierzchnich rządów Zbigniewa (148). – 12. Wygnanie Zbigniewa z Polski (149). – 13. Zabiegi Zbigniewa na obczyźnie (149). – 14. Wyprawa Henryka V w r. 1109 na Polskę (150). – 15. Stosunek do Czech i Węgier (151). – 16. Koniec Zbigniewa (153). – 17. Stosunek do Rusi (154). – 18. Sprawa pomorska za Bolesława Krzywoustego (154). – 19. Układ z księciem Wacławem w r. 1121 (156). – 20. Praca misyjna na Pomorzu (156). – 21. Wyprawy misyjne św. Ottona (157). – 22. Pierwsza wyprawa (157). – 23. Druga wyprawa z r. 1128 (157). – 24. Polski plan organizacji kościelnej Pomorza (159). – 25. Interwencja Bolesława

Krzywoustego na Węgrzech w 1132 r. (160). – 26. Hołd merseburski w r. 1135 (162). – 27. Stosunki wewnętrzne i schyłek panowania (164). – 28. Ordynacja Bolesława Krzywoustego w sprawie następstwa tronu i podziału kraju na dzielnice dziedziczne (165). – 29. Śmierć Bolesława Krzywoustego i jego charakterystyka (168).

III. OKRES DZIELNICOWY

Rozdział V. Walka o zasadę senioratu 173

1. Wykonanie statutu Bolesława Krzywoustego (173). – 2. Dzielnica Salomei (173). – 3. Opieka nad Henrykiem (174). – 4. Stosunek Władysława do braci (174). – 5. Początek wojny domowej (175). – 6. Rozpoczęcie kroków wojennych (176). – 7. Śmierć księżnej Salomei (176). – 8. Sprawa Piotra Własta (177). – 9. Koniec wojny domowej i wygnanie Władysława (178). – 10. Panowanie Władysława Wygnańca (179). – 11. Stosunki wewnętrzne po wygnaniu Władysława (181). – 12. Wyprawa Konrada III do Polski (181). – 13. Druga krucjata (182). – 14. Interwencja papieska (184). – 15. Wyprawa cesarska na Polskę w r. 1157 (185). – 16. Znaczenie hołdu krzyszkowskiego (187). – 17. Wojny pruskie (189). – 18. Dzielnica Kazimierza Sprawiedliwego (190). – 19. Próba buntu (191). – 20. Rządy Mieszka Starego w Krakowie (191). – 21. Bunt i wygnanie Mieszka Starego z Krakowa (193). – 22. Walki na Śląsku (194). – 23. Próby odzyskania tronu przez Mieszka (195). – 24. Zjazd łęczycki w r. 1180 (196). – 25. Dalsze zabiegi Mieszka w obronie senioratu (198). – 26. Sprawy pomorskie (199). – 27. Ekspansja Polski ku wschodowi (201). – 28. Rokosz przeciw Kazimierzowi Sprawiedliwemu w r. 1191 (203). – 29. Wyprawa na Jadźwingów i śmierć Kazimierza (204).

Rozdział VI. Państwo i społeczeństwo w XI i XII wieku 207

1. Władza monarsza (207). – 2. Dwór monarszy (209). – 3. Zarząd kraju (211). – 4. Przychody państwa (211). – 5. Rycerstwo polskie (212). – 6. Ludność wieśniacza (213). – 7. Rozwój gospodarstwa rolnego (214). – 8. Stosunki pieniężne (215). – 9. Osadnictwo na prawie polskim (217). – 10. Początki kolonizacji niemieckiej (218). – 11. Kultura obyczajowa, oświata i sztuka (220).

Wiek XIII i panowanie Władysława Łokietka

napisał Stanisław Zachorowski

Wstęp	225
Wskazówki bibliograficzne	229

Rozdział VII. Pokolenie epigonów:

Leszek Biały i Władysław Laskonogi	241
---	------------

1. Dzielnice w r. 1194 (241). – 2. Sprawa następstwa na tron krakowski (241). – 3. Pierwsze panowanie Leszka w Krakowie (1194–1198/9) (242). – 4. Panowanie Mieszka Starego w Krakowie (242). – 5. Władysław Laskonogi księciem krakowskim (1202) (243). – 6. Charakter państwa polskiego na początku XIII w. (244). – 7. Początki panowania Leszka (245). – 8. Bitwa pod Zawichostem (1205) (246). – 9. Początki panowania Laskonogiego (246). – 10. Laskonogi na Pomorzu (1205) (247). – 11. Wybuch sporu Laskonogiego z Ketliczem (1206) (247). – 12. Bunt Odonica (1206) (248). – 13. Interwencja Henryka Brodatego (1207) (248). – 14. Wojna o Lubusz (1209) (249). – 15. Panowanie Mieszka raciborskiego w Krakowie (1210/1) (250). – 16. Zjazd w Borzykowie (1210) (251). – 17. Polityka pokojowa Laskonogiego (251). – 18. Reforma kościelna (252). – 19. Panowanie Odonica (253). – 20. Odonic w wojnie z Laskonogim i w sporze z Brodatym (254). – 21. Wojna Laskonogiego z Henrykiem Brodatym (255). – 22. Rządy wewnętrzne Leszka (256). – 23. Polityka ruska Leszka (256). – 24. Polityka pomorska Leszka (259). – 25. Odonic księciem na Ujściu. Wojny jego z Laskonogim (260). – 26. Wojna w r. 1227. Zbrodnia gąsawska (261). – 27. Skutki polityczne zbrodni gąsawskiej (262). – 28. Walka o tron krakowski w r. 1228 (263). – 29. Koniec Laskonogiego; jego charakterystyka (264). – 30. Charakterystyka Leszka (265). – 31. Początek przeobrażeń wewnętrznych (265). – 32. Misja pruska (266). – 33. Najazdy Prusów; obrona przed nimi (267). – 34. Układy Konrada z Krzyżakami (268). – 35. Założenie Zakonu Braci Dobrzyńskich (269). – 36. Przybycie Krzyżaków i układy z r. 1230 (270).

Rozdział VIII. Henryk Brodaty i Konrad Mazowiecki

273

1. Charakterystyka państwa polskiego w okresie 1228–1243 (273). – 2. Stosunek Śląska do innych dzielnic Polski (274). – 3. Początki panowania Henryka Brodatego (275). – 4. Początki Konrada (276). – 5. Pa-

nowanie Brodatego w Krakowie (277). – 6. Konrad księciem krakowskim (278). – 7. Powrót Henryka do rządów w Krakowie (278). – 8. Panowanie Odonica w latach 1231–1233 (279). – 9. Wyprawa Brodatego do Wielkopolski w r. 1233 (280). – 10. Druga wyprawa Brodatego do Wielkopolski (1234) (281). – 11. Rządy Henryka Brodatego w Wielkopolsce (281). – 12. Próby Odonica odzyskania Wielkopolski (282). – 13. Charakterystyka polityki i osobistości Henryka Brodatego (283). – 14. Panowanie Henryka Pobożnego (1238–1241) (284). – 15. Śmierć i charakterystyka Odonica (285). – 16. Napady Jadźwingów na Mazowsze. Osadzenie Rycerzy Dobrzyńskich w Drohiczyń (286). – 17. Stosunek Konrada do synów (287). – 18. Napad Tatarów w r. 1241 (288). – 19. Skutki napadu Tatarów (288). – 20. Upadek państwa Henryków śląskich (289). – 21. Panowanie Konrada w Krakowie (1241–1243) (289). – 22. Charakterystyka Konrada (290). – 23. Misja ruska Kościoła polskiego (290).

Rozdział IX. Rozbicie dzielnicowe 293

1. Charakterystyka okresu (293).

A. STOSUNKI POLITYCZNE WEWNĄTRZ DZIELNIC. STOSUNKI WZAJEMNE I WALKI MIĘDZY DZIELNICAMI

a) Śląsk. – 2. Podziały w linii Piastów śląskich (295). – 3. Walki między synami Henryka Pobożnego (296). – 4. Stosunki wzajemne Śląska i Wielkopolski. Pierwsze lata pokojowego pożycia (297). – 5. Wojna z Bolesławem Rogatką (298). – 6. Książęta wielkopolscy protektorami Konrada, księcia głogowskiego (299). – 7. Stosunek Bolesława Pobożnego do Śląska (300). – 8. Położenie polityczne Śląska (301). – 9. Stosunki narodowe (301). – 10. Wpływ kultury niemieckiej (302). – 11. Walki kościelno-polityczne (303). – 12. Charakterystyka książąt śląskich (303). – 13. Stanowisko polityczne księstwa opolskiego (305). – **b) Wielkopolska.** – 14. Podziały Wielkopolski (305). – 15. Wewnętrzne stosunki polityczne (306). – 16. Kościół, kolonizacja, stosunki handlowe (307). – 17. Charakterystyka Przemysła i Bolesława (308). – **c) Kujawy.** – 18. Podział na linię kujawską i mazowiecką (309). – 19. Stosunki polityczne i gospodarcze (310). – 20. Stosunki kościelne (310). – 21. Stosunki rodzinne Kazimierza (311). – 22. Wojny o Łąd (312). – 23. Charakterystyka Kazimierza kujawskiego (312). – 24. Panowanie Bolesława Pobożnego na Kujawach (313). – **d) Mazowsze.** – 25. Charakterystyka stosunków wewnętrznych (313). – **e) Małopolska.** – 26. Niepodzielność Małopolski (314). – 27. Stosunek do Kujaw (314). – 28. Stosunek do księstwa opolskiego (315). – 29. Stosunek do Wielko-

polski (316). – 30. Drugi napad Tatarów w r. 1259 (316). – 31. Stosunki gospodarcze (317). – 32. Stosunki kościelne (317). – 33. Charakterystyka Bolesława (318).

B. STOSUNKI Z SĄSIEDNIMI PAŃSTWAMI

34. Znaczenie tych stosunków w rozwoju partykularyzmu dzielnicowego (319). – 35. Utrata ziemi lubuskiej (319). – 36. Walki polsko-pomorskie o Santok (321). – 37. Zdobycze Brandenburczyków między Wartą a Odrą (322). – 38. Polityka Przemysła i Bolesława Pobożnego wobec zdobytcy brandenburskich (322). – 39. Postępy Askańczyków w Wielkopolsce (323). – 40. Charakterystyka ekspansji Brandenburgii. Askańczycy wobec Pomorza (323). – 41. Wojna z r. 1272–1276. Odzyskanie Santoka w roku 1278 (325). – 42. Pomorze za Świętopełka (326). – 43. Podboje Krzyżaków i budowanie państwa zakonnego (1230–1238) (326). – 44. Świętopełk w walce z Kujawami (327). – 45. Piastowie wobec Krzyżaków. Wojna ze Świętopełkiem (328). – 46. Stosunek Kazimierza kujawskiego do Świętopełka i Krzyżaków od r. 1257 (330). – 47. Ziemomysł kujawski a Krzyżacy (331). – 48. Jadźwingowie i ich stosunek do Polski (331). – 49. Mazowsze wobec Jadźwingów (332). – 50. Napady Jadźwingów i Litwinów na Małopolskę (333). – 51. Misja polska wśród Jadźwingów (333). – 52. Misja litewska i biskupstwo misyjne w Łukowie (334). – 53. Stosunki Polski i Litwy za Mendoga (335). – 54. Piastowie mazowieccy wobec Rusi (336). – 55. Wojna polsko-ruska w r. 1279 (336). – 56. Stosunki Małopolski z Rusią za Daniela (336). – 57. Stosunki Małopolski z Rusią za panowania synów Daniela (337). – 58. Polska wobec Węgier i Czech (338). – 59. Stosunek Polski do Węgier do r. 1253 (338). – 60. Konflikt węgiersko-czeski i udział w nim Polski w r. 1253 (339). – 61. Polityka Czech wobec Polski (339). – 62. Udział książąt polskich w wojnie w r. 1260 (340). – 63. Ottokar czeski a Piastowie śląscy (340). – 64. Udział książąt polskich w wojnie z r. 1273 (341). – 65. Dawni sprzymierzeńcy węgierscy w obozie czeskim (342). – 66. Udział Polski w bitwie pod Dürnkrut. Ocena stosunków polsko-czeskich (343).

C. SIŁY WEWNĘTRZNE. POCZUCIE NARODOWE

67. Destrukcyjna działalność przywilejów (344). – 68. Znaczenie możnowładztwa (345). – 69. Kolonizacja niemiecka. Miasta (345). – 70. Czynniki jedności. Dynastia. Kościół (346). – 71. Geneza poczucia narodowego (347). – 72. Rozwój i rola poczucia narodowego (348).

IV. OKRES WSKRZESZENIA KRÓLESTWA POLSKIEGO

Rozdział X. Odbudowywanie jedności państwowej 353

1. Charakterystyka okresu (353). – 2. Kościół wobec jedności Polski (354). – 3. Rola Krakowa i Gniezna w odbudowaniu Polski (354). – 4. Leszek Czarny (355). – 5. Wojna ruska w r. 1280 (355). – 6. Napad Jadźwingów w r. 1282 (356). – 7. Trzeci napad Tatarów w r. 1287 (356). – 8. Stosunki Leszka z Piastowiczami i Węgrami (357). – 9. Stosunki wewnętrzne. Wzrost znaczenia możnych. Bunt w r. 1282 (357). – 10. Bunt z r. 1285 (358). – 11. Wzrost znaczenia politycznego miast (358). – 12. Spory z biskupem Pawłem z Przemankowa (359). – 13. Charakterystyka Leszka (360). – 14. Wypadki w Krakowskim po śmierci Leszka (360). – 15. Początki Henryka IV (361). – 16. Rozpadanie się Śląska na dzielnice (361). – 17. Stosunki Henryka IV z Wielkopolską (362). – 18. Stosunki Henryka IV z Czechami i Niemcami (363). – 19. Stosunki wewnętrzne na Śląsku za panowania Henryka IV (363). – 20. Stosunki kościelne. Spory z biskupem Tomaszem II (364). – 21. Walki Bolesława płockiego o Kraków (365). – 22. Wojna Henryka IV z Łokietkiem o Kraków (366). – 23. Starania Henryka IV o koronę królewską (366). – 24. Testament Henryka IV i jego plany odbudowania Polski (367). – 25. Stosunki na Śląsku po śmierci Henryka IV (368). – 26. Panowanie Przemysła w Małopolsce (369). – 27. Łokietek w Małopolsce (369). – 28. Wystąpienie Wacława czeskiego z pretensjami do Małopolski (369). – 29. Wojna Wacława z Łokietkiem w r. 1291–1292 (371). – 30. Początki Przemysła II (372). – 31. Przyłączenie Pomorza do Polski (373). – 32. Koronacja Przemysła II (373). – 33. Śmierć Przemysła II (374). – 34. Charakterystyka Przemysła II (375). – 35. Łokietek w Wielkopolsce. Jego walki z Henrykiem głogowskim (1296–1300) (375). – 36. Panowanie Władysława Łokietka (377). – 37. Wacław zdobywa Wielkopolskę (1300) (377). – 38. Charakterystyka rządów czeskich (378). – 39. Łokietek na wygnaniu (379). – 40. Powrót Łokietka (380). – 41. Odzyskanie ziemi krakowskiej i Pomorza (380). – 42. Panowanie Henryka głogowskiego i jego synów w Wielkopolsce (381). – 43. Panowanie Łokietka w Małopolsce. Spory z biskupem Muskatą (382). – 44. Bunt mieszczan niemieckich przeciw Łokietkowi 1311–1312 (383). – 45. Sytuacja na Pomorzu w latach 1306–1307 (385). – 46. Zdrada Święców (1307–1308) (385). – 47. Zajęcie Pomorza przez Krzyżaków (1308) (386). – 48. Zajęcie Wielkopolski (1314) (387). – 49. Dzielnice w omawianym okresie (389). – 50. Śląsk. Podziały (389). – 51. Polityka wewnętrzna Śląska (390). – 52. Polityka zewnętrzna Śląska (391). – 53. Charakterystyki niektórych książąt (391). – 54. Kujawy (392). – 55. Mazowsze (393).

Rozdział XI. Utwierdzenie i obrona jedności państwowej 395

WŁADYSŁAW ŁOKIETEK

1. Charakterystyka okresu (395). – 2. Idea narodowa w państwie Łokietka (397). – 3. Wojny z Brandenburgią (397). – 4. Polska a Krzyżacy przed procesem (1309–1320) (398). – 5. Zakon wobec Inflant (399). – 6. Stanowisko Litwy wobec Zakonu i arcybiskupów ryskich (400). – 7. Procesy arcybiskupów ryskich z Zakonem (401). – 8. Stanowisko Polski wobec państw sąsiednich (401). – 9. Plany koronacji i wstępne układy (402). – 10. Sprawa koronacji w Kurii (403). – 11. Koronacja Łokietka i jej znaczenie (405). – 12. Skutki koronacji (406). – 13. Proces Polski z Zakonem (407). – 14. Krzyżacy wobec Polski po r. 1320 (407). – 15. Plany nowego poselstwa do Awinionu (408). – 16. Położenie Łokietka. Rozejm z r. 1324 (409). – 17. Gedyminowe zamiary chrztu Litwy (409). – 18. Przymierze Łokietka z Gedyminem (410). – 19. Sojusze krzyżackie (411). – 20. Polska wobec Rusi (411). – 21. Sprawa brandenburska w r. 1323. Sytuacja polityczna Polski (411). – 22. Wojna Łokietka z Brandenburgią i Krzyżakami (1326–1327) (412). – 23. Interwencja Jana Luksemburskiego. Zhołdowanie Śląska (413). – 24. Wyprawa Jana na Żmudź i Polskę. Wojna w r. 1329 (414). – 25. Pokój z Brandenburgią (1329) (415). – 26. Traktat landsberski (treść i ocena) (416). – 27. Wojna polsko-krzyżacka w r. 1330 (417). – 28. Liga antyluksemburska (417). – 29. Przygotowania Łokietka do wojny czeskiej (418). – 30 «Wielka wojna» w r. 1331 (418). – 31. Obrona Polski i bitwa pod Płowcami (419). – 32. Wyprawa Jana Luksemburskiego na Polskę (420). – 33. Wojna polsko-krzyżacka z r. 1332 (33). – 34. Interwencja papieska. Pokój z Zakonem (421). – 35. Stosunki wewnętrzne za panowania Łokietka (422). – 36. Dzielnice na Śląsku (423). – 37. Polityczne położenie książąt śląskich (423). – 38. Wpływy polityczne Czech i Polski na Śląsku przed r. 1327 (424). – 39. Zhołdowanie Śląska przez Czechy (425). – 40. Przyczyny odpadnięcia Śląska (426). – 41. Stosunek Kujaw do Łokietka (426). – 42. Stosunek Mazowsza do Łokietka (427). – 43. Charakterystyka Władysława Łokietka (428). – 44. Charakterystyka panowania Łokietka. Rzut oka w przyszłość (429).

Wybrane pozycje nowszej literatury uzupełniającej
do *Dziejów Polski średniowiecznej* 430

DZIEJE POLSKI ŚREDNIOWIECZNEJ OD ROKU 1333 DO 1506

2

Dzieje Polski od r. 1333 do r. 1506

napisał Jan Dąbrowski

KAZIMIERZ WIELKI (1333–1370)

Bibliografia 437

Rozdział XII. Likwidacja zatargów 441

1. Wstąpienie Kazimierza na tron polski (441). – 2. Stan państwa (442). – 3. Polska wobec sytuacji międzynarodowej (443). – 4. Przedłużenie zawieszenia broni z Krzyżakami (444). – 5. Zbliżenie do Wittelsbachów (445). – 6. Korzystna zmiana sytuacji zewnętrznej (446). – 7. Preliminaria pokoju z Czechami (446). – 8. Kongres w Wyszegradzie 1335 r. (448). – 9. Śląsk i tytuł królewski (448). – 10. Wyrok w sprawie Pomorza i Kujaw (449). – 11. Ruś Halicka i sukcesja andegaweńska (450). – 12. Rezultaty kongresu wiszegradzkiego (450). – 13. Program polityki zewnętrznej początków panowania Kazimierza (451). – 14. Wykonywanie umów (452). – 15. Pozyskanie Kurii papieskiej (453). – 16. Interwencja czeska (453). – 17. Skarga przeciw Krzyżakom (454). – 18. Zrzeczenie się Śląska w 1339 r. (455). – 19. Drugi proces przeciw Krzyżakom 1339 r. (457). – 20. Wyrok warszawski i jego znaczenie (458). – 21. Geneza sukcesji andegaweńskiej (459). – 22. Układ wiszegradzki o sukcesję z r. 1339 i jego znaczenie (461). – 23. Sprawa ruska przed r. 1340 (463). – 24. Pierwsze walki o Ruś (464). – 25. Polityczne skutki walk o Ruś (464). – 26. Porozumienie z Luksemburgami (465). – 27. Układ praski i małżeństwo heskie (465). – 28. Pośrednictwo luksemburskie w sprawie pomorskiej (467). – 29. Odsunięcie się od Luksemburgów. Sprawy śląskie (467). – 30. Ostatnie wysiłki w sprawie Pomorza (468). – 31. Przygotowania do kompromisu z Zakonem (469). – 32. Pokój kaliski 1343 r. (470). – 33. Znaczenie pokoju kaliskiego (472). – 34. Charakterystyka zewnętrznej polityki Kazimierza w tym okresie (472). – 35. Polityka Węgier i Czech wobec Polski 1333–1343 (474).

Rozdział XIII. Wzrost potęgi państwa polskiego 477

1. Następstwa pokoju kaliskiego (477). – 2. Litwa po śmierci Gedymina (477). – 3. Nowe walki o Ruś i ugoda z Lubartem 1345 r. (478). – 4. Powody naprężenia stosunków z Czechami (478). – 5. Polska w obozie cesarskim (479). – 6. Wojna z Czechami o Śląsk (480). – 7. Polska wobec walki o tron cesarski (481). – 8. Pokój namysłowski 1348 r. (483). – 9. Znaczenie pokoju namysłowskiego (484). – 10. Polska wobec Litwy i Rusi Halickiej w latach 1348/9 (485). – 11. Opanowanie Rusi 1349 r. (486). – 12. Układ z Ludwikiem węgierskim o Ruś z r. 1350 (487). – 13. Walka z Litwą o Ruś 1350–1352 r. (487). – 14. Utrwalenie się Polski na Rusi Halickiej (489). – 15. Stosunek Polski do Mazowsza w związku ze sprawą ruską (490). – 16. Rokowania z Luksemburgami o Śląsk i Mazowsze (492). – 17. Utwierdzenie sukcesji andegaweskiej. Ugoda obozowa 1351 r. (495). – 18. Pakt budziński 1355 r. (496). – 19. Znaczenie przywileju budzińskiego (498). – 20. Próba koalicji w sprawie wschodniej (499). – 21. Porozumienie z Karolem IV. Przymerze praskie 1356 r. (500). – 22. Próba chrystianizacji Litwy z oparciem o cesarza 1358 r. (501). – 23. Polityka Polski wobec Litwy i Zakonu 1357–1360 (502). – 24. Wyprawa mołdawska 1359 r. (503). – 25. Zatarg węgiersko–austriacko–czeski i jego przyczyny (504). – 26. Rola Polski w zatargu 1362/3 r. (505). – 27. Rezultaty polityki Kazimierza z lat 1343–1363 i ich następstwa (506). – 28. Akcja w Kurii papieskiej (507). – 29. Suplika z 20 kwietnia 1364 r. i jej znaczenie (509). – 30. Kongres krakowski 1364 r. (509). – 31. Ubezpieczenie Polski na północnym zachodzie (510). – 32. Litwa w czasach Olgierda (512). – 33. Zdobycie części Wołynia i ziem nadbużańskich (513). – 34. Stosunek do Krzyżaków (514). – 35. Zwrot przeciw Luksemburgom (514). – 36. Akcja Kazimierza Wielkiego w sprawie Marchii (515). – 37. Zatarg śląski (516). – 38. Adopcja Kazimierza szczecińskiego (518). – 39. Luksemburskie projekty sukcesyjne i ich upadek (520). – 40. Czeskie przygotowania wojenne (521). – 41. Śmierć Kazimierza Wielkiego (523). – 42. Testament Kazimierza Wielkiego (523)

Rozdział XIV. Polska Kazimierza Wielkiego 525

1. Stan wewnętrzny (525). – 2. Dzielnice (525). – 3. Małopolska (526). – 4. Wielkopolska (527). 5 – Dzielnica kujawska (527). – 6. Ruś pod panowaniem Kazimierza Wielkiego (528). – 7. Mazowsze (530). – 8. Pomorze pod panowaniem Krzyżaków (531). – 9. Śląsk pod panowaniem czeskim. Zdobywcze Luksemburgów (533). – 10. Książęta śląscy i ich dzielnice (534). – 11. Polskość i niemczyzna na Śląsku (536). – 12. Królestwo polskie (537). – 13. Tytuł królewski (538). – 14. Królestwo polskie w opinii swoich i obcych (538). – 15. Program państwowo–polityczny

króla (540). – 16. Władza królewska (542). – 17. Wiece (543). – 18. Ustawodawstwo Kazimierza Wielkiego. Statuty (543). – 19. Administracja i sądownictwo (545). – 20. Organizacja wojska i obrony kraju (546). – 21. Skarbowość. Dobra królewskie, cła, żupy (549). – 22. Moneta (551). – 23. Kościół i państwo polskie (551). – 24. Episkopat. Arcybiskup Jarosław ze Skotnik (552). – 25. Synod kaliski (553). – 26. Wykształcanie się stanów. Duchowieństwo (554). – 27. Szlachta i rycerstwo (554). – 28. Polityka Kazimierza Wielkiego wobec rodów rycerskich (555). – 29. Obóz królewski (556). – 30. Różnicowanie się obozu królewskiego (558). – 31. Opozycja wielkopolska (559). – 32. Konfederacja Maćka Borkowica (560). – 33. Miasta i handel (562). – 34. Polityka handlowa i miejska Kazimierza Wielkiego (563). – 35. Charakter miast i mieszczaństwa (564). – 36. Chłopi (565). – 37. Kolonizacja na prawie niemieckim (566). – 38. Żydzi (567). – 39. Kultura umysłowa (568). – 40. Założenie Uniwersytetu w Krakowie 1364 r. (569). – 41. Rozwój sztuki. Architektura, malarstwo i rzeźba (572). – 42. Charakterystyka Kazimierza Wielkiego (573)

Rozdział XV. Czasy andegaweńskie 575

A. LUDWIK ANDEGAWEŃSKI (1370–1382)

1. Objęcie rządów przez Ludwika (577). – 2. Wykonanie testamentu Kazimierza Wielkiego (578). – 3. Koronacja Ludwika (579). – 4. Królowa regentka (579). – 5. Stan kraju (580). – 6. Panowie krakowscy (580). – 7. Charakterystyka Zawiszy z Kurozwęk (582). – 8. Polityka Małopolan (582). – 9. Legitymiści (583). – 10. Opozycja wielkopolska (583). – 11. Pierwsze wystąpienie Władysława Białego (584). – 12. Sprawa Janka z Czarnkowa (584). – 13. Próby pacyfikacji Wielkopolski (586). – 14. Sprawa sukcesji po Ludwiku (586). – 15. Akcja sukcesyjna w Polsce. Sprawa restytucji (587). – 16. Polityka miejska (588). – 17. Pierwszy zjazd w Koszycach (589). – 18. Zamach Władysława Białego (590). – 19. Pakt koszycki (592). – 20. Wyjazd królowej Elżbiety i rządy starostów (593). – 21. Ponowny zamach Władysława Białego (593). – 22. Powrót królowej Elżbiety (595). – 23. Ruś Czerwona do r. 1372 (593). – 24. Rządy Władysława opolskiego na Rusi (596). – 25. Napad Litwinów w 1376 r. (597). – 26. Wyprawa polsko-węgierska na Ruś w r. 1377 (597). – 27. Ponowne złożenie rządów przez Elżbietę (598). – 28. Nowa sytuacja w Wielkopolsce (599). – 29. Rządy Władysława opolskiego w Polsce (600). – 30. Stanowisko Mazowsza wobec Polski (600). – 31. Zamiana Rusi na Dobrzyń i akcja mazowiecka Opolczyka (601). – 32. Zamieszki na pograniczu pomorsko-brandenburskim (602). – 33. Układy o małżeństwa córek królewskich (603). – 34. Ludwik i Polska wobec początków wielkiej schizmy (603). – 35.

Trzeci zjazd w Koszycach i wyznaczenie Marii na tron polski (604). – 36. Kwestia władzy w Polsce (605). – 37. Rządy Zawiszy z Kurozwęk i czterech wielkorządców (605). – 38. Ugoda z klerem (606). – 39. Walka z Bartoszem z Odolanowa (606). – 40. Obsada stolic biskupich (607). – 41. Przybycie Zygmunta do Polski i śmierć Ludwika (607). – 42. Charakterystyka Ludwika (608). – 43. Wpływ rządów Ludwika na rozwój Polski (609)

B. BEZKRÓLEWIE (1382–1384)

44. Po śmierci Ludwika (610). – 45. Zabiegi Zygmunta Luksemburskiego (611). – 46. Zjazdy w Radomsku i Wiślicy (611). – 47. Wojna domowa w Wielkopolsce (612). – 48. Pierwszy zjazd w Sieradzu i pacyfikacja Wielkopolski (613). – 49. Drugi zjazd w Sieradzu (614). – 50. Usiłowany zamach Ziemowita i ugoda koszycka (615). – 51. Wojna z Ziemowitem (615). – 52. Zatarg z królową Elżbietą (618). – 53. Drugi zjazd w Radomsku (619). – 54. Rokowania z Zygmuntem (620)

C. JADWIGA (1384–1386)

55. Przybycie Jadwigi do Polski (620). – 56. Litwa po śmierci Olgierda (621). – 57. Witold i Jagiełło (622). 58. Powody unii (623). – 59. Poselstwo Jadwigi i układ w Krewie (625). – 60. Przybycie Wilhelma austriackiego do Krakowa (627). – 61. Akt wołkowyski (627). – 62. Przybycie Jagiełły do Polski. Chrzest, ślub z Jadwigą i koronacja (628)

V. OKRES JAGIELLOŃSKI

WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO (1386–1434)

Bibliografia 633

Rozdział XVI. Rządy Jadwigi i Jagiełły 637

1. Władza Jadwigi i Jagiełły (637). – 2. Rada królewska i jej znaczenie (638). – 3. Chrzest Litwy (639). – 4. Nowa organizacja Litwy i stosunek jej do Polski (639). – 5. Odzyskanie Rusi Czerwonej i zhołdowanie Mołdawii (640). – 6. Porozumienie z Mazowszem (641). – 7. Pierwsze rezultaty związku Polski z Litwą (642). – 8. Europa wobec chrztu Litwy

(642). – 9. Zakon wobec Polski i Litwy (643). – 10. Akcja dyplomatyczna Zakonu (644). – 11. Zdrada Witolda (645). – 12. Wojna z Zakonem 1390–1392 r. (646). – 13. Uгода z Witoldem w Ostrowie (647). – 14. Zastaw Dobrzynia i plany Opolczyka (648). – 15. Porozumienie z Czechami i Węgrami (648). – 16. Sprawa inflancka (650). – 17. Wyprawa przeciw Opolczykowi i układy Jadwigi z Zakonem (651). – 18. Pokój Witolda z Zakonem w 1398 r. (652). – 19. Wschodnia polityka Witolda (653). – 20. Polska wobec polityki Witolda. Stosunek wzajemny Jagiełły i Jadwigi (654). – 21. Bitwa nad Worskłą 1399 r. (656). – 22. Śmierć Jadwigi. Charakterystyka królowej (656). – 23. Odnowienie Uniwersytetu krakowskiego (657). – 24. Utrwalenie rządów Jagiełły (658). – 25. Unia Litwy z Polską (658). – 26. Unia wileńsko-radomska 1401 r. (659). – 27. Rezultaty unii wileńsko-radomskiej (660)

Rozdział XVII. Czasy walk z Zakonem 663

1. Tendencje polityki polskiej i litewskiej (663). – 2. Różnice między Zakonem a Witoldem. Pierwsze powstanie na Żmudzi (663). – 3. Wojna Zakonu z Litwą 1401–1403 (664). – 4. Rokowania polsko-litewskie z Zakonem (665). – 5. Pokój raciański 1404 r. (666). – 6. Sprawa podolska. Witold na Wschodzie (667). – 7. Wojna Witolda z Moskwą (668). – 8. Sprawa Nowej Marchii i Drezdenka (669). – 9. Zwrot w polityce Zakonu (670). – 10. Wzajemny stosunek Polski i Litwy przed wielką wojną (671). – 11. Drugie powstanie na Żmudzi (672). – 12. Wybuch wielkiej wojny polsko-krzyżackiej 1409/1411 r. (673). – 13. Zewnętrzne położenie Polski i Zakonu (674). – 14. Mazowsze wobec Polski i Zakonu (676). – 15. Śląsk a Polska (677). – 16. Wyrok Wacława czeskiego i akcja Zygmunta węgierskiego (677). – 17. Wyprawa przeciw Krzyżakom 1410 r. (679). – 18. Bitwa pod Grunwaldem, 15 lipca 1410 r. (680). – 19. Opanowanie i utrata Pomorza (681). – 20. Pokój toruński (683). – 21. Układy z Zygmuntem Luksemburskim, pokój lubowski i zastaw Spisza 1412 r. (684). – 22. Nowe zatargi z Zakonem i misja Makraya (686). – 23. Wzrost wpływów Witolda (687). – 24. Unia horodelska 1413 r. (688). – 25. Chrystianizacja i zorganizowanie Żmudzi (691). – 26. Wojna głodowa 1414 r. (692). – 27. Sobór w Konstancji. Stosunek Polski do rozłamu w Kościele (693). – 28. Polacy na soborze (694). – 29. Spór polsko-krzyżacki przed soborem. Traktaty Pawła Włodkowica (695). – 30. Wyniki soboru w Konstancji w stosunku do Polski (696). – 31. Rokowania z Krzyżakami. Wyrok wrocławski Zygmunta Luksemburskiego (698). – 32. Przenikanie husytyzmu do Polski. Statuty Mikołaja Trąby (699). – 33. Zjazd łeczycki. Akcja przeciw kanclerzowi (701). – 34. Korona czeska. Stanowisko Witolda (702). – 35. Zjazd lubelski. Rokowania z Zygmuntem (703). – 36. Czwarte małżeństwo Jagiełły. Zwycięstwo polityki Witolda (704). – 37. Wypra-

wa Zygmunta Korybutowica do Czech 1422 r. (705). – 38. Przymierze z Brandenburgią i zerwanie z Zakonem (705). – 39. Wojna gołubska i pokój melneński 1422 r. (707)

Rozdział XVIII. Wzrost wpływów możnowładztwa 709

1. Przełom w polityce polskiej. Upadek przewagi Witolda (709). – 2. Zjazd w Kieżmarku 1423 r. Ugoda z Zygmuntem Luksemburskim (711). – 3. Moźnowładcy małopolscy i ich program (711). – 4. Zwrot antyhusycki w Polsce. Edykt wieluński 1424 r. (713). – 5. Walka o przywileje (714). – 6. Sprawa następstwa po Jagiellie (715). – 7. Walka o przywilej brzeski (716). – 8. Zatarg z książętami mazowieckimi (718). – 9. Polityka Witolda po r. 1423 (719). – 10. Akcja Witolda na Wschodzie (719). – 11. Plany Zygmunta Luksemburskiego (720). – 12. Zjazd łucki 1429 r. Sprawa korony litewskiej (720). – 13. Przywilej jedlnieński 1430 r. (722). – 14. Śmierć Witolda. Jego charakterystyka (723). – 15. Świdrygiełło wielkim księciem. Zatarg polsko-litewski (724). – 16. Bunt Świdrygiełły. Wojna z Krzyżakami (725). – 17. Strącenie Świdrygiełły na rzecz Zygmunta Kiejstutowica (726). – 18. Unia grodzieńska 1432 r. Sprawa równouprawnienia schizmatyków na Litwie (727). – 19. Przygotowania w Koronie (729). – 20. Śląsk a husytyzm. Wzrost wpływów polskich na Śląsku (729). – 21. Wyprawa przeciw Krzyżakom i rozejm łęczycki 1433 r. (730). – 22. Polska wobec soboru bazylejskiego (731). – 23. Charakterystyka Władysława Jagiełły. Król i naród (732)

Rozdział XIX. Rządy możnowładztwa za panowania Władysława III (1434–1444) 735

Bibliografia 735

1. Walka o władzę w czasie małoletności króla (736). – 2. Opozycja i jej geneza (736). – 3. Koronacja Władysława III (738). – 4. Pokonanie Świdrygiełły i pokój brzeski (740). – 5. Program porozumienia z Zygmuntem Luksemburskim (742). – 6. Rokowania o małżeństwo Władysława III. Sprawa mołdawska. Wpływy polskie na Węgrzech (743). – 7. Wzrost wpływów opozycji. Husytyzm w Polsce (744). – 8. Różnice w stronnictwie rządzącym (746). – 9. Przyjęcie korony czeskiej dla Kazimierza Jagiellończyka (746). – 10. Konfederacja korczyńska (747). – 11. Wyprawa do Czech (748). – 12. Wyprawa śląska Władysława III. Śląsk a Polska (748). – 13. Likwidacja zatargu z Albrechtem. Pełnoletność króla (749). – 14. Konfederacja Spytka z Melsztyna. Zwycięstwo Oleśnickiego w polityce wewnętrznej i zewnętrznej (751). – 15. Polska wobec walki soboru z Eugeniuszem IV. Program Oleśnickiego (752). – 16. Władysław III na tronie węgierskim (753). – 17. Śmierć Zygmunta

Kiejstutowica i wyniesienie Kazimierza Jagiellończyka na Litwie (755). – 18. Władysław III w walce z Habsburgami (756). – 19. Pośrednictwo papieskie i ugoda z Habsburgami (757). – 20. Pierwsza wyprawa przeciw Turkom 1443 r. (759). – 21. Polska w czasie nieobecności króla (760). – 22. Zatargi polsko-śląskie. Kupno Siewierza (761). – 23. Litwa i jej spór z Mazowszem (761). – 24. Stosunek do soboru i Eugeniusza IV (762). – 25. Wezwanie króla do powrotu z Węgier (763). – 26. Pokój w Szegedynie (764). – 27. Druga wyprawa turecka. Bitwa pod Warną 1444 r. (764). – 28. Charakterystyka Władysława III (766)

KAZIMIERZ JAGIELLOŃCZYK (1447–1492)

Bibliografia 769

Rozdział XX. Złamanie przewagi możnowładztwa i odzyskanie ujść Wisły 771

1. Bezkrólewie. Zjazd sieradzki (771). – 2. Rokowania z Kazimierzem (772). – 3. Zjazd brzesko-parczewski (774). – 4. Stosunki wewnętrzne na Litwie i przywilej wileński 1447 r. (775). – 5. Koronacja Kazimierza. Sprawa ziem spornych i potwierdzenia przywilejów (776). – 6. Uznanie Mikołaja V przez Kazimierza. Stanowisko Oleśnickiego (777). – 7. Zaostrzenie sporu o Wołyń i Podole (778). – 8. Walka Oleśnickiego o pierwszeństwo w Kościele i polityce (779). – 9. Przygaśnięcie sporu o Wołyń i Podole (780). – 10. Przegrana opozycji małopolskiej (782). – 11. Śmierć Zbigniewa Oleśnickiego. Jego charakterystyka (782). – 12. Polityka zagraniczna Kazimierza Jagiellończyka. Zawieszenie walki z Moskwą (783). – 13. Sprawa mołdawska. Stosunek do Węgier (784). – 14. Stosunek Polski do Śląska. Nabycie Oświęcimia i Zatora (785). – 15. Stosunek Polski do Zakonu po pokoju brzeskim (786). – 16. Powstanie pruskie. Wojna trzynastoletnia z Zakonem (787). – 17. Król i społeczeństwo polskie wobec wojny z Zakonem (788). – 18. Pierwsze działania wojenne i przywileje nieszawskie 1454 r. (789). – 19. Wojna pruska od bitwy chojnickiej do wzięcia Malborka (791). – 20. Walka o wzmocnienie władzy królewskiej (792). – 21. Stanowisko Litwy wobec wojny pruskiej. Wcielenie ziemi bełskiej i części Mazowsza do Polski (795). – 22. Próby pośrednictwa między Polską a Zakonem. Zjazd w Głogowie (796). – 23. – Ostatnie lata wojny pruskiej (798). 24. Pokój toruński 1466 r. Odzyskanie ujść Wisły (799). – 25. Wyniki pierwszego okresu rządów Kazimierza Jagiellończyka 1447–1466 (801)

Rozdział XXI. Rozwój dynastycznej polityki Jagiellonów 803

1. Podstawy polityki dynastycznej Kazimierza Jagiellończyka wobec Czech i Węgier (803). – 2. Paweł II i sprawa czeska. Sytuacja na Śląsku (804). – 3. Stanowisko Kazimierza Jagiellończyka wobec sprawy czeskiej (805). – 4. Bezowocne pośrednictwo polskie w Czechach (806). – 5. Rokowania z Maciejem Korwinem (807). – 6. Władysław Jagiellończyk następcą Jerzego (808). – 7. Starania w Kurii papieskiej (809). – 8. Władysław Jagiellończyk na tronie czeskim 1471 r. (809). – 9. Wojna z Maciejem Korwinem. Wyprawa królewicza Kazimierza na Węgry (810). – 10. Rokowania z Maciejem i pośrednictwo papieskie (812). – 11. Zatarg warmiński (813). – 12. Walki na pograniczu polsko-węgierskim. Rozejm z Maciejem (814). – 13. Przymierze z cesarzem (815). – 14. Wyprawa na Śląsk 1474 r. (816). – 15. Schyłek wojny czeskiej. Zawikłania pruskie (817). – 16. Koniec walk o Czechy. Zjazd w Ołomuńcu 1479 r. (818). – 17. Wyniki walk o Czechy i Węgry (819). – 18. Wzrost potęgi Moskwy (820). – 19. Projekty wojny z Moskwą (821). – 20. Spisek kniaziów ruskich 1481 r. (821). – 21. Polityka Kazimierza Jagiellończyka wobec Moskwy w ostatnich latach rządów (822). – 22. Postępy Turków nad Morzem Czarnym (822). – 23. Hołd Stefana. Walki z Tatarami (823). – 24. Plany dynastyczne Kazimierza. Drugi zatarg o Warmię (824). – 25. Walka o koronę węgierską między Władysławem czeskim a Janem Olbrachtem (825). – 26. Charakterystyka Kazimierza Jagiellończyka (826). – 27. Zmiany społeczne i gospodarcze w Polsce XV wieku (827). – 28. Zmiany w ustroju rolnym (828). – 29. Miasta i handel (829). – 30. Stosunki finansowe i dochody państwa (830). – 31. Wojsko (831). – 32. Stan kultury umysłowej (832). – 33. Uniwersytet jagielloński (833). – 34. Jan Długosz (834). – 35. Nowe prądy. Jan Ostroróg (835). – 36. Początki humanizmu. Grzegorz z Sanoka i Kallimach (837)

JAN OLBRACHT (1492–1501) ALEKSANDER (1501–1506)

Bibliografia 839

Rozdział XXII. Zwycięstwo demokracji szlacheckiej 841

1. Wybór Aleksandra i Jana Olbrachta (841). – 2. Program Jana Olbrachta w sprawie tureckiej (842). – 3. Zjazd Jagiellonów w Lewoczy 1494 r. (842). – 4. Sprawy pruskie. Przyłączenie Płocka do Korony 1495 r. (844). – 5. Sejm i sejmiki (844). – 6. Sejm piotrkowski 1496. Naruszenie równowagi stanów (846). – 7. Rokowania z Litwą. Sprawa zaopatrzenia Zygmunta i wyprawy tureckiej (848). – 8. Wyprawa turecka 1497 r. (848). – 9. Najazdy Turków i Tatarów (851). – 10. Rządy Aleksandra

na Litwie. Tzw. unia wileńska 1499 r. (851). – 11. Pokój z Turkami (853). – 12. Zatarg z Krzyżakami i śmierć króla (854). – 13. Charakterystyka Jana Olbrachta (855). – 14. Wybór Aleksandra na tron polski i tzw. unia mielnicka (855). – 15. Przywilej mielnicki i rządy senatu (856). – 16. Wojna litewsko-moskiewska (857). – 17. Projekty dynastyczne i zerwanie unii mielnickiej (858). – 18. Upadek rządów senatu (860). – 19. Konstytucja «Nihil novi» 1505 r. Zwycięstwo parlamentaryzmu i demokracji szlacheckiej (861). – 20. Śmierć Aleksandra. Jego charakterystyka (863)

Indeks osób	865
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	891